Stembandverlamming

Er is bij u mogelijk sprake van stembandverlamming. Wij geven u uitleg en informatie over een stilstaande stemband, wat dit voor u betekent en wat de mogelijke behandelopties zijn. Door u hierover vroegtijdig te informeren kunnen verkeerd stemgebruik en/of slikproblemen voorkomen worden.

Bij een stembandverlamming kunnen een van de twee of beide stembanden niet meer bewegen; u heeft daardoor minder of geen stemgeluid. U kunt ook hinder ondervinden tijdens het ademhalen, hoesten of slikken.

Meer over

Op de afbeelding hieronder is de werking van de stembanden uitgebeeld tijdens een normale situatie, een éénzijdige stembandverlamming en een dubbele stembandverlamming. Hierop is goed te zien dat één of beide stembanden niet meer of onvoldoende naar het midden beweegt.

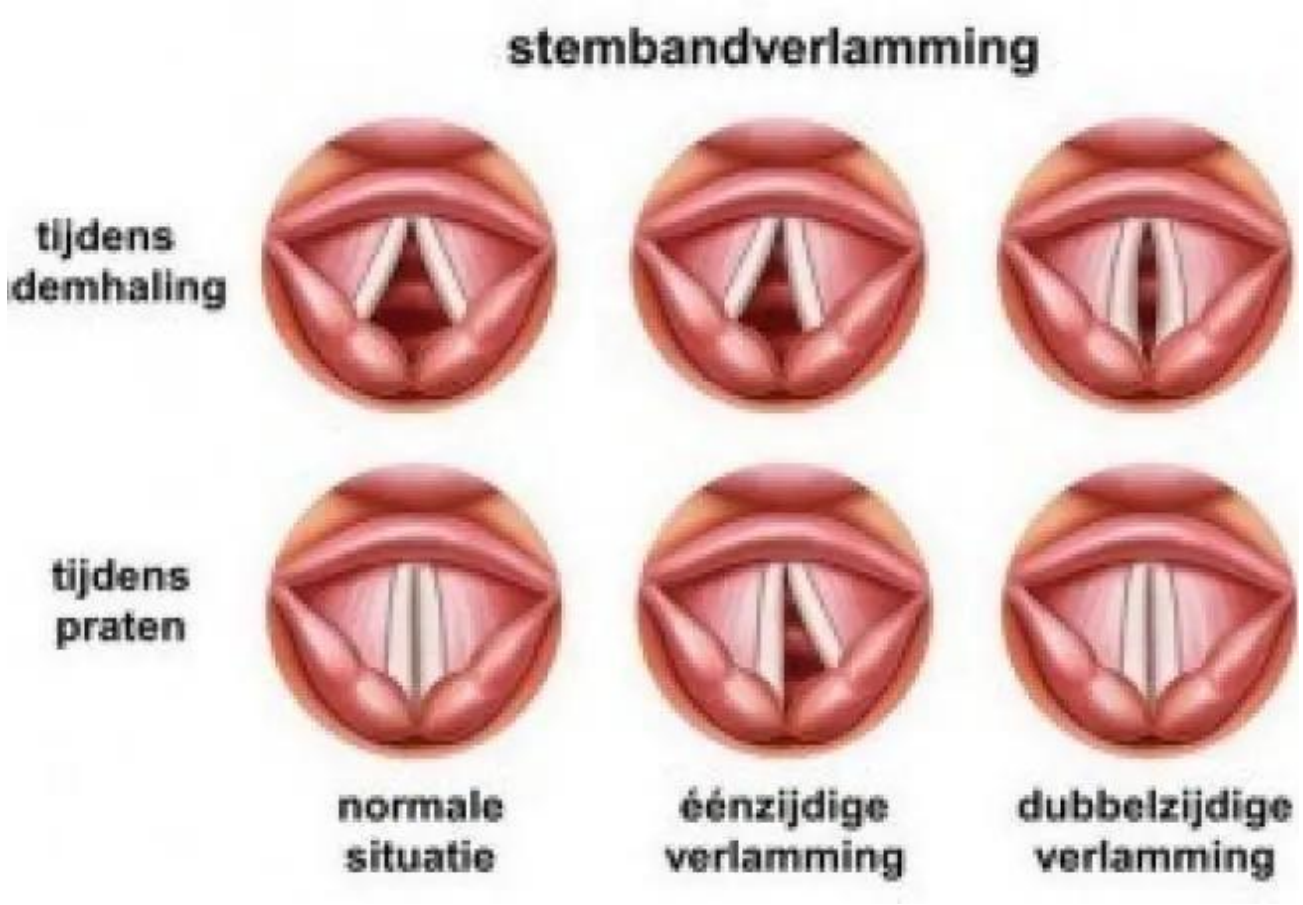

Werking stembanden

De stembanden bevinden zich in het strottenhoofd. Als u ademt staan ze wijd open, maar wanneer de

stembanden tegen elkaar aan komen en er uitademingslucht langs wordt geblazen, gaan ze trillen. Zo ontstaat er stemgeluid. De stem is een belangrijk onderdeel bij het spreken. Spreken is in het dagelijks leven van groot belang; het is het meest gebruikte communicatiemiddel. Als er stemproblemen zijn, kan dit grote gevolgen hebben voor de communicatie.

Oorzaken

Een stembandverlamming kan worden veroorzaakt door lokaal letsel of door een beschadiging of ontsteking aan de zenuw die uw stembanden aanstuurt. Die zenuw werkt dan niet goed meer. Dit kan komen door:

- een virusinfectie
- een beroerte
- een ongeval
- een operatie
- een beademingsbuisje tijdens de operatie

Symptomen

De gevolgen van stembandverlamming

Door de stembandverlamming kunt u moeite hebben met o.a. spreken, ademen of slikken. Vooral patiënten die (langdurig) aan de beademing hebben gelegen, kunnen problemen ervaren op deze gebieden. Niet alle klachten komen bij iedereen voor. Het is belangrijk dat u uw klachten herkent en deze bespreekbaar maakt met de KNO-arts en/of logopedist.

Stemklachten en sociale problemen

Als er afwijkingen aan de stembanden zijn, dan beïnvloedt dit de trilling van de stembanden en dus het geluid dat gemaakt wordt. Stembandverlamming kan heesheid en ernstige stemzwakte tot gevolg hebben. Daarnaast kunt u het spreken als zeer vermoeiend ervaren. Ook is het vaak lastiger om hard(er) te praten of is uw stem minder hoog of laag dan u gewend bent. Als u (langdurig) beademd bent, heeft u een tijd lang niet gesproken en zijn de stembanden niet gebruikt, waardoor deze hun kracht verliezen. Het kan zijn dat u sociale contacten vermijdt omdat u door de stembandverlamming eerder moe bent of omdat u slecht te verstaan bent. De stembandverlamming kan u ernstig beperken in de communicatie bij uw hobby of beroepsmatig werk waarbij u veel moet spreken.

Ademen

Bij kunstmatige beademing wordt de ademhaling geregeld door een beademingstoestel. Er wordt dan een beademingsbuis in de keel gebracht. De ademhaling is de basis voor het optimaal spreken en deze is dan ook vaak verstoord. Wanneer u later weer zelfstandig moet ademen kunnen hierbij problemen optreden. Het kan zijn dat u kortademig bent, minder lang kunt praten of dat er een piepend geluid bij het inademen hoorbaar is.

Slikproblemen

Naast stemklachten kan stembandverlamming ook slikproblemen tot gevolg hebben. Omdat de stembanden onvolledig sluiten, kunt u zich sneller verslikken. Daarnaast kan bij stembandverlamming het ophoesten ook moeilijker gaan. Indien u merkt dat het slikken moeilijker gaat of dat u zich verslikt, meldt dit dan bij de arts of

verpleegkundige.

Onderzoeken

Stembandverlamming wordt vastgesteld door een KNO-arts. De KNO-arts zal eerst de oorzaak van het stilstaan van de stemband proberen te achterhalen. De diagnose wordt gesteld met een kijkonderzoek van het strottenhoofd; dit wordt laryngoscopie genoemd. Hierbij is aan de stand van de stembanden te zien of er sprake is van een éénzijdige of een dubbelzijdige verlamming.

Laryngoscopie

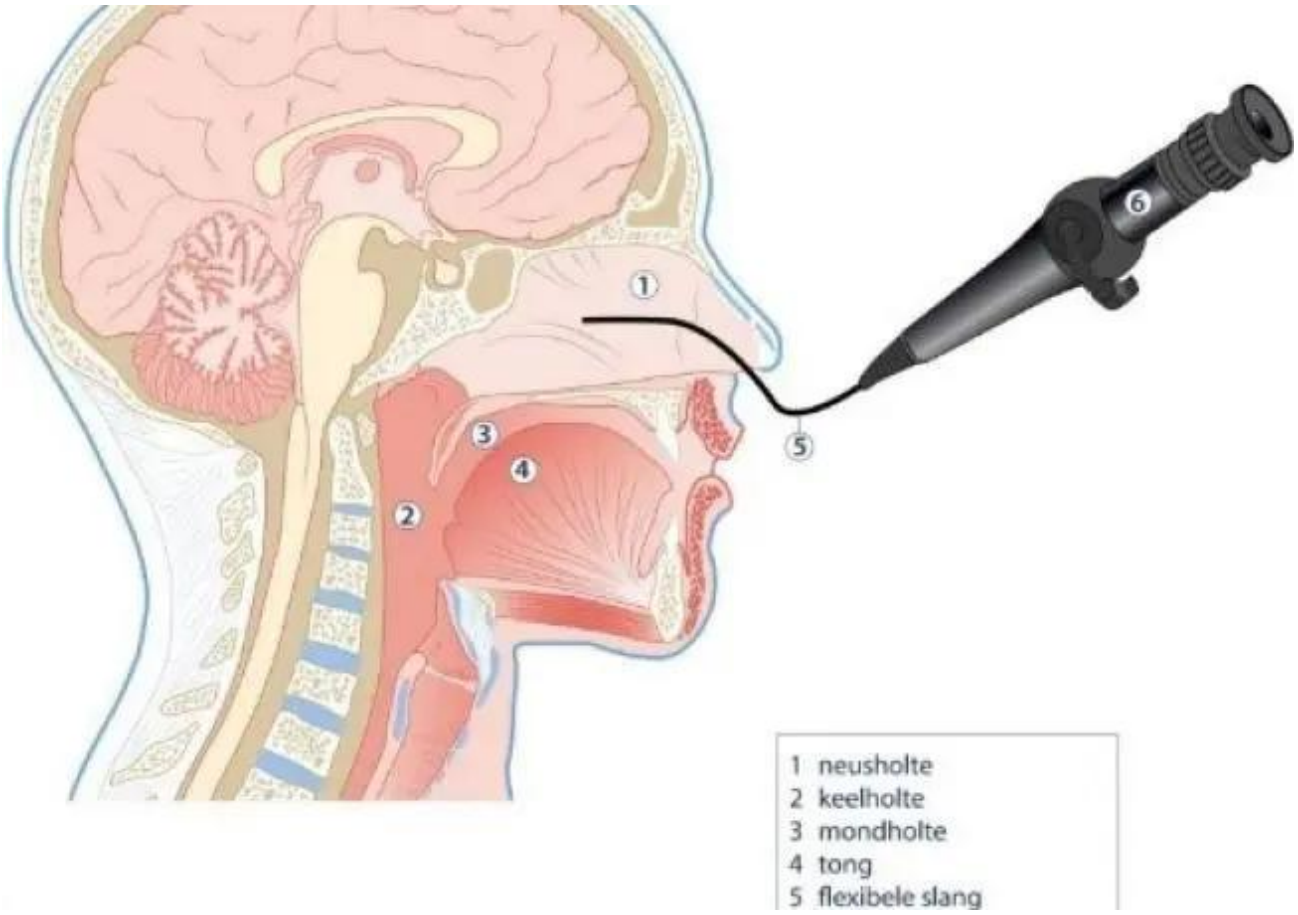

Laryngoscopie is een kijkonderzoek van de neus, de keelholte en de stembanden. Met dit onderzoek kunnen o.a. de stembanden goed worden onderzocht.

Voor meer informatie over laryngoscopie en een demonstratiefilmpje van het kijkonderzoek kunt u terecht op de website van KNO.nl (https://www.kno.nl/patienten-informatie/hoofd-hals/flexibel-neus-keelonderzoek/).

Behandelingen

Logopedist

Na het kijkonderzoek bepaalt de KNO-arts wat er moet gebeuren. In de meeste gevallen wordt u doorverwezen naar de logopedist. Daar kunt u met oefeningen proberen om de stembanden weer te laten samenwerken zodat er weer sluiting optreedt. Er wordt dan geprobeerd om de gezonde stemband te laten compenseren, zodat de

stembanden weer beter tegen elkaar aan komen.

Tips om uw stem gezond te houden

Soms is het nog te vroeg voor logopedische oefeningen; het is dan echter van belang dat u zorgt voor een goede stemhygiëne om uw stem gezond te houden. Denk hierbij aan de volgende tips:

- Drink voldoende water. Water zorgt ervoor dat o.a. de stembanden gezond en gehydrateerd blijven. Hydratatie zorgt voor gezonde stembanden die niet snel uitdrogen. Regelmatig water drinken wordt aanbevolen. Let op: indien u merkt dat het slikken moeilijker gaat of dat u zich verslikt, meldt dit dan bij de arts of verpleegkundige.
- Vermijd keelschrapen, kuchen en hoesten zoveel mogelijk. De stembanden slaan tijdens het hoesten, kuchen en schrapen hard tegen elkaar aan en kunnen zo geïrriteerd raken.
- Praat zo weinig mogelijk in een lawaaierige omgeving. Dit kan ertoe leiden dat de stembanden overbelast raken.
- Vermijd fluisteren. Fluisteren is een onnatuurlijke manier van spreken die de stembanden juist irriteert en extra belast.
- Adem zoveel mogelijk in door uw neus. De neus zuivert en verwarmt koude en droge (buiten)lucht.
- Wees matig met roken, alcohol en cafeïne. Roken, alcohol en cafeïne veroorzaken een verlies van water in het lichaam, wat o.a. zorgt voor uitdroging van de stembanden.

De prognose van het herstel is afhankelijk van de ernst en oorzaak van de stembandverlamming. Indien er onvoldoende herstel is, wordt er in overleg met uw arts gekeken naar andere opties.

Veilige zorg in het ziekenhuis

In het St. Antonius Ziekenhuis staat veiligheid voorop. Onze medewerkers doen er alles aan om uw bezoek aan het ziekenhuis zo goed mogelijk te laten verlopen. Help ons a.u.b. om goed voor u te zorgen door ons te vertellen:

- Welke medicijnen u gebruikt.
- Of u allergieën heeft.
- Of u (mogelijk) zwanger bent.
- Als u iets niet begrijpt.
- Wat u belangrijk vindt.
- Als u iets ziet wat niet schoon is.

Bereid uw gesprek met uw zorgverlener goed voor. Voor tips: Begin een goed gesprek (https://begineengoedgesprek.nl/)

Op de website van de Nederlandse Patiëntenfederatie (https://www.patientenfederatie.nl) leest u meer over hoe u zelf kunt bijdragen aan veilige zorg.

Meer informatie

Heeft u vragen over stembandverlamming? Neemt u dan gerust contact op met de logopedist of de verpleegkundige van de verpleegafdeling.

Contact Logopedie 088-320 77 20.

Meer informatie is t.z.t. ook te vinden op de website van het ziekenhuis. Of kijk voor algemene informatie over de stem (https://www.kno.nl/patienten-informatie/strottenhoofd/stemproblemen-bij-volwassenen/) op de website van KNO.nl.

Gerelateerde informatie

Specialismen

- Logopedie (https://www.antoniusziekenhuis.nl/logopedie)

Contact Logopedie	**T 088 320 77 20**